Standart Beden Tanımlamasında Yeni Bir Dünya Formu: Mondoform

Emine ERCAN
Tekstil Yüksek Mühendisi
Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi İZMİR

Giysinin vücuda uyumunu etkileyen en önemli faktör, uygun vücut ölçülerine göre dikilmiş olmasıdır. Vücut ölçülerinin toplumdan topluma değişiyor olması, her ülkenin kendi ulusal giyim standartlarını hazırlamasına neden olmuştur. Farklı esaslara göre oluşturulmuş bu ulusal standartların bir başka ülke kodu kapsamında anlaşılmasını engelleyen önemli dil zorlukları vardır. Bu zorluk, özellikle vücut ölçülerine göre standart geliştirmiş ülkelerle, giysi boyutlarına göre standart belirlemiş ülkeler arasında çok ileri boyutlara ulaşmıştır. Bu problemlere tek kalıcı çözüm, uluslararası giyim standartlarının yaygınlaştırılması ve bunun her ülkenin kendi ulusal standartlarını kapsayacak tarzda geliştirilmesidir

A NEW WORLD FORM IN STANDARD SIZE DESCRIPTION: MONDOFORM

The most important factor influencing the fit of a garment is the fact that it has been tailored according to suitable body measurements. The fact that the body measurements vary from one community to the other has resulted in each country to prepare her own national garment standards. There are serious language difficulties which hinder the understanding of such national standards in the contextof another country's coding system. This difficulty has grown to great dimensions especially between countries which developed standards based on body measurements and those that developed standards based on garment dimensions.

The only lasting solution to this problem is to establish international garment standards on a worldwide basis and to develop them in such a way as to cover the individual garment standards ot each country.

1.GİRİŞ

Konfeksiyon sanayiinde olduğu gibi, giysilerin ilk toplu üretilmesinden beri giysilerin beden etiketlerinin nasıl kullanılacağı ve boyutlandırmanın nasıl yapılacağı problemi vardır. Boyutlandırma sisteminin bir parçasını da boyut elemanlarının belirlenmesi oluşturur. İşte bu özelliği, üreticiler, parakendeciler ve tüketiciler için büyük karışıklığa neden olmaktadır. Bir giysi için beş farklı beden kodu bulmak hiç de rastlanmayacak bir olay değildir, çünkü uluslararası düzeyde tüketici kesimin büyük çoğunluğunun özelliklerini taşıyan ve üretime esas teşkil eden standart beden ölçü dizisi henüz tanımlanmamıştır.

Dünyada sayısı artan üretim merkezlerine paralel olarak pek çok boyutlandırma sistemi geliştirildi. Bunlardan oldukça yaygın uygulama alanı bulan iki sistemden birincisi, beden (göğüs çevresinin yarısı), boy ve drop (göğüs ve bel çevreleri arasındaki farkın yarısı) olmak üzere üç temel değişkene dayalıdır. Bu sistem özellikle İngiltere ve İtalya gibi ülkelerde uygulama alanı bulmuştur. Diğeri ise beden (göğüs çevresinin yarısı) ve vücut tipine (uzun zayıf, kısa şişman vb.) dayalıdır. Bu sistem ise Almanya, ABD ve Kanada gibi ülkelerde uygulanmaktadır. Bu konuyla ilgili diğer ilginç bir gelişme batılı gelişmiş ülkelerdeki, modaya yön veren büyük firmaların kendi birikimlerinden yararlanarak kendi standartlarını oluşturmalarıdır. Ülke içi rekabetten kaynaklanan bu eğilim uzun süre böyle devam etti.

Dünya ticaretinin önemli boyutlara ulaştığı 1969 yılında, baştâ İsveç firmaları olmak üzere dış pazarlara açılmak isteyen firmalar, yeni pazarları için standart temininde çeşitli güçlüklerle karşılaştılar. Firmalarının karşılaştıkları bu sorunları çözmeye çalışan İsveç hükmeti, Uluslararası Standartlar Örgütü'ne (ISO) başvurarak, bu örgütten uluslararası giyim standartlarını geliştirmesi için çaba sarfetmesini istedi.

Bu isteği programına alan ISO, Güney Afrika Cumhuriyetlerince temin edilen bir sekreter başkanlığında bir komite oluşturarak çalışmalara başladı. İlk resmi toplantısını, 1970 yılının haziran ayında Londra'da yapan komite, bu işin önemini ve bu konuda çaba gösterilmesi gereğini ilke olarak kabul etti.

2.ISO'NUN BEDEN ÖLÇÜLERİ STANDARDİZASYONU ÇALIŞMALARI

ISO'nun oluşturduğu komite, beden ölçülerinin standardizasyonu konusundaki çalışmalarını, öncelikle üç ana konu üzerinde yoğunlaştırmayı kararlaştırdı.

*Bir giysinin boyutları, arasındaki ilişkilerin saptanması,

*Beden aralıklarının belirlenmesi,

*Bedenlerin kodlanması,

Kommite, ilk aşamada, ilk iki konunun incelenmesini erteleyerek üçüncü konuyu ele almış, beden büyüklüklerinin kodlanmasının belli, ilkelere göre yapılması ve bunun uluslararası düzeyde yaygınlaştırılması gerektiğini oy birliğiyle benimsemiştir. Giysi boyutlarının ve aralarındaki ilişkilerin yeniden belirlenmesi ve